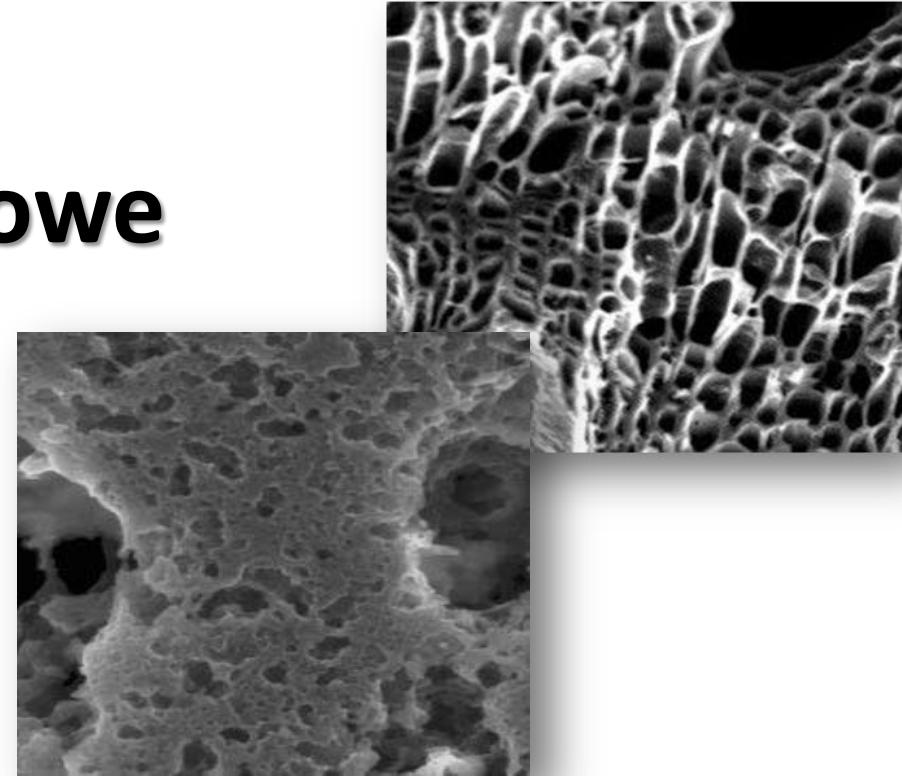

Nowoczesne technologie węglowe – adsorbenty węglowe

Agnieszka Sioła, Bogusław Smółka (JSW Innowacje S.A., Katowice),
Piotr Burmistrz, Krzysztof Kogut (AGH, Kraków),
Sławomir Stelmach (IChPW, Zabrze)

Szczyrk, 28.09.2018r.

Plan prezentacji

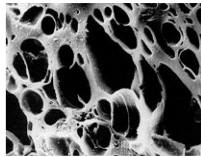
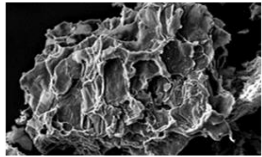
1. Adsorbenty węglowe – informacje podstawowe
2. Zastosowanie
3. Informacje z zakresu rynku węgla aktywnego
4. Informacje z zakresu produkcji i rynku węgla aktywnego
5. Dlaczego adsorbenty węglowe?
  - a. Sytuacja prawna – konkluzje BAT dla LCP
6. Dostępna baza surowcowa
7. Technologie produkcji adsorbentów węglowych
8. Formowane adsorbenty węglowe
9. Pyliste adsorbenty koksowe
10. Działania w kierunku realizacji projektu
11. Podsumowanie

Adsorbenty węglowe – informacje podstawowe

Informacje podstawowe

- Wysoka zawartość substancji węglowej
- Duża powierzchnia właściwa:
200-2000 m²/g
- Rozwinięta porowatość wewnętrzna

Surowce do produkcji

- Drewno
- Torf
- Węgiel brunatny
- Węgiel kamienny
- Pestki i łupiny owoców

Rodzaje

Pyliste węgle aktywne

Ziarniste węgle aktywne

Formowane węgle aktywne

Zastosowanie

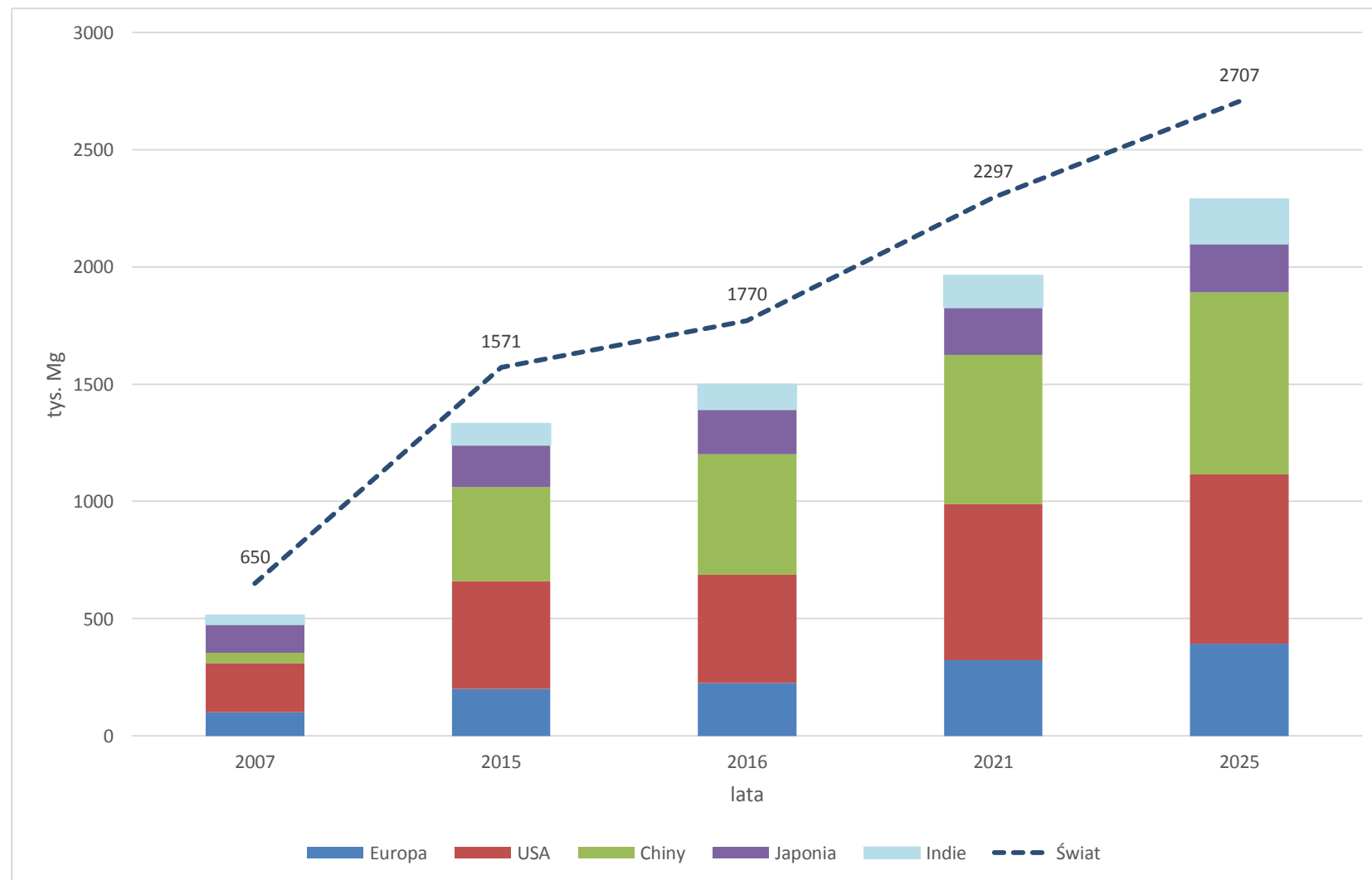
Dziedzina zastosowania	Przykłady
Przemysł spożywczy	<ul style="list-style-type: none"> • Cukrownictwo: oczyszczanie i odbarwianie syropów cukrowych • Odbarwianie, wybielanie olejów i tłuszczów • Poprawa jakości produktów spożywczych • Usuwanie nieprzyjemnych zapachów, barw, niepożądanych składników
Przemysł chemiczny i farmaceutyczny	<ul style="list-style-type: none"> • Klarowanie • Odbarwianie i oczyszczanie substancji organicznych, np.: gliceryny, kwasu mlekowego • Odzyskiwanie rozpuszczalników organicznych, wartościowych substancji
Petrochemia	<ul style="list-style-type: none"> • Usuwanie merkaptanów z benzyny
Przemysł wydobywczy	<ul style="list-style-type: none"> • Odzyskiwanie złota
Ochrona środowiska	<p>Uzdatnianie wody pitnej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odchorowywanie, redukcja zabarwienia, usuwanie z wody mikrozanieczyszczeń, usuwanie substancji wywołujących nieprzyjemny zapach i smak <p>Technologia oczyszczania ścieków i odnowa wody:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jeden z kilku etapów obróbki ścieków w oczyszczalniach (usuwanie substancji refrakcyjnych – gł. detergentów, estrów, jonów metali ciężkich, pestycydów) <p>Usuwanie niebezpiecznych gazów i odorów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Adsorpcja rtęci, ochrona górnych dróg oddechowych w środowisku niebezpiecznym, oczyszczanie gazów odlotowych ze spalarni odpadów, usuwanie gazów powstałych w wyniku spalania w zakładach energetycznych
Medycyna	<ul style="list-style-type: none"> • Adsorpcja substancji trujących • Dezodoryzacja w niektórych zabiegach chirurgicznych • Kapsułki węgla aktywnego jako implanty w ciele • Leczenie w stanach ostrego nieżytu żołądka

Informacje z zakresu rynku węgla aktywnego

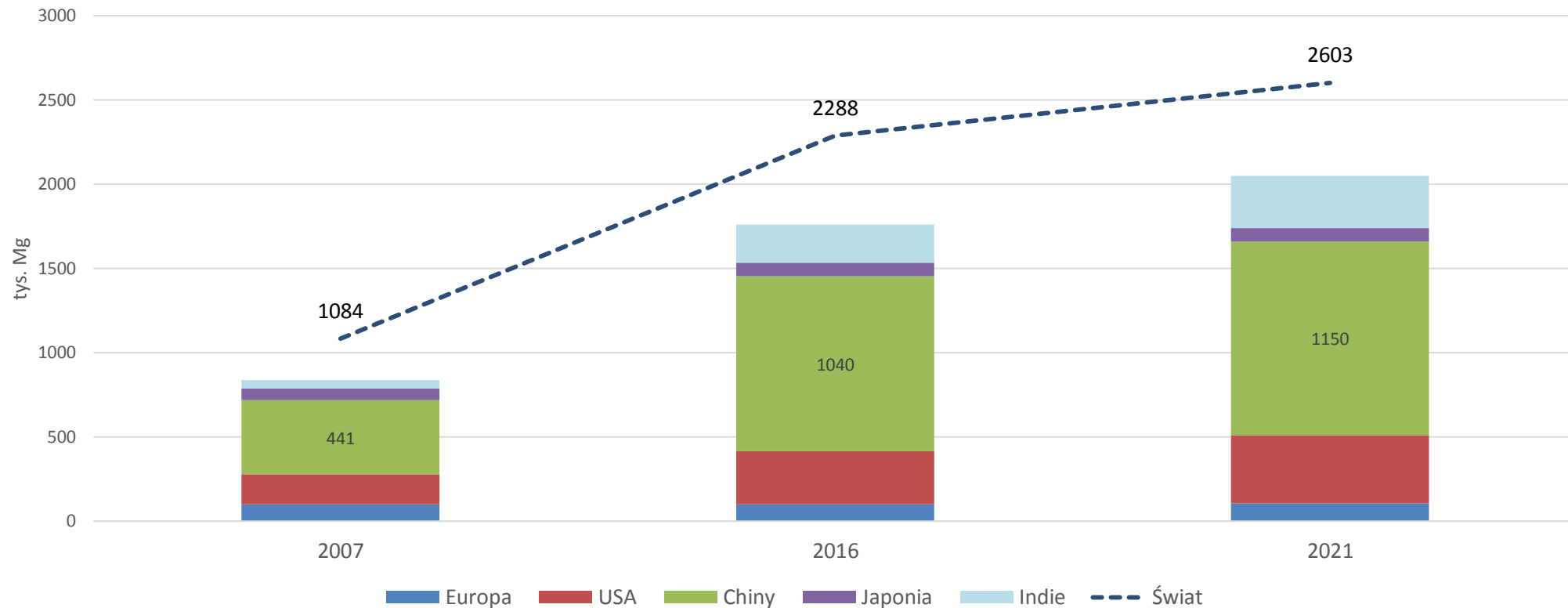
Światowe zapotrzebowanie rynku na węgle aktywne szacowane było w 2016 roku na **1 770 tys. Mg**. Rynek węgla aktywnego zwiększył się ponad dwukrotnie pomiędzy rokiem 2007 a 2015. Prognozuje się, że światowe zapotrzebowanie będzie rosło w tempie 5,3%/rok do 2025 roku i osiągnie wartość **ok. 2 707 tys. Mg**.

Informacje z zakresu produkcji i rynku węgla aktywnego

Światowa zdolność produkcyjna na przestrzeni lat od 2007 do 2016 uległa podwojeniu, zwiększając się w tym czasie o ok. 1204 tys. Mg. Największy wzrost zaobserwowano w Chinach, gdzie produkcja zwiększyła się o 599 tys. Mg. Wartość tego rynku szacowana jest na poziomie 3-5 mld \$. Największymi producentami węgla aktywnych są USA, Chiny i Indie.

Dlaczego adsorbenty węglowe?

Ochrona środowiska

- Oczyszczanie wód technologicznych
- Oczyszczanie gazów procesowych
- Redukcja śladu węglowego poprzez efektywne zagospodarowanie materiałów węglowych

Konkluzje BAT

- Wymogi prawne skierowane bezpośrednio na energetykę
- Rygorystyczne limity dla technologii węglowych

Nowe kierunki rozwoju GK JSW

- Dywersyfikacja portfela produktów
- Rewitalizacja terenów przemysłowych
- Efektywniejsze zagospodarowanie produktów, a także produktów ubocznych procesów technologicznych

Sytuacja prawna – konkluzje BAT dla LCP*

Całkowita nominalna moc cieplna dostarczona w paliwie [MW]	Średnia pomiarów rtęci Hg z próbek uzyskanych w ciągu roku [$\mu\text{g}/\text{Nm}^3$]			
	Nowy obiekt		Istniejący obiekt	
	Węgiel kamienny	Węgiel brunatny	Węgiel kamienny	Węgiel brunatny
< 300	< 1 - 3	< 1 - 5	< 1 - 9	< 1 - 10
$\geq$ 300	< 1 - 2	< 1 - 4	< 1 - 4	< 1 - 7

*LCP – Large Combustion Plants

Dostępna baza surowcowa do produkcji adsorbentów węglowych w GK JSW

KWK Budryk:

Zasoby operatywne: **223,5 mln Mg**

Typ produkowanego węgla: **34.2**

Wydobycie dobowe netto: ok. **11 600 Mg/d**

Formowane węgle aktywne

Otrzymywany podczas suchego chłodzenia koksu (ISChK) w Koksowni „Przyjaźń” w Dąbrowie Górniczej: do dyspozycji **od 30 tys. do 40 tys. Mg/rok**

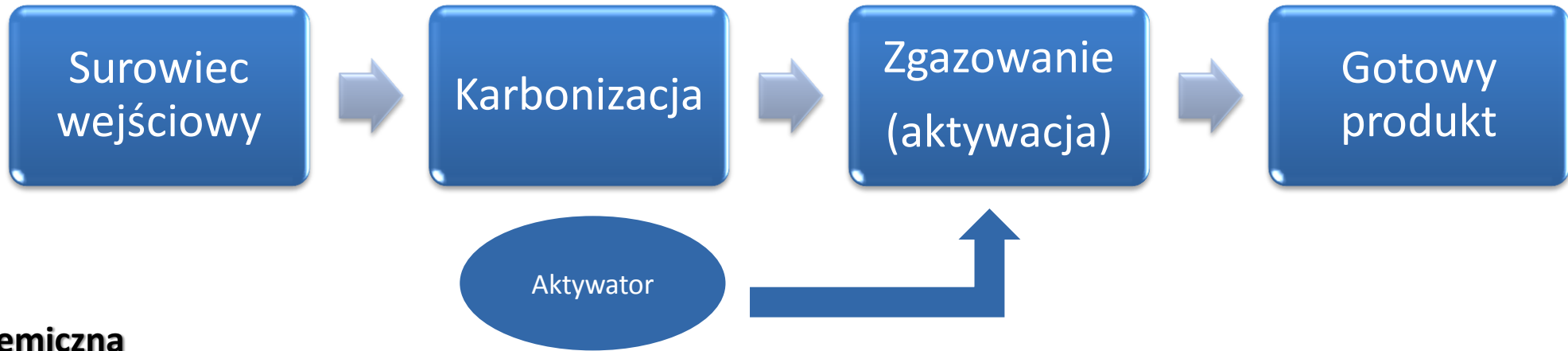
Pyliste koksy aktywne

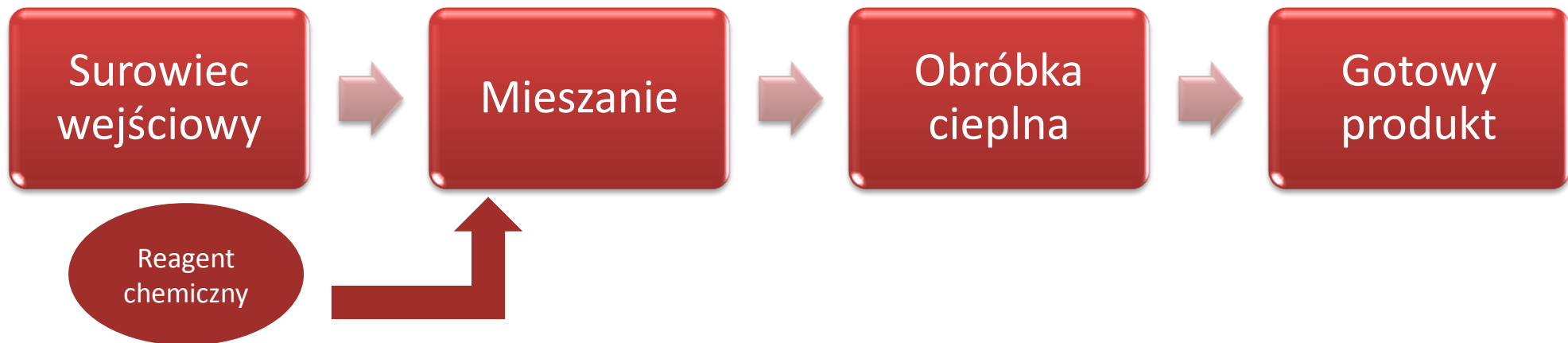
Technologie produkcji adsorbentów węglowych

Aktywacja fizyczna

Aktywacja chemiczna

Formowane adsorbenty węglowe

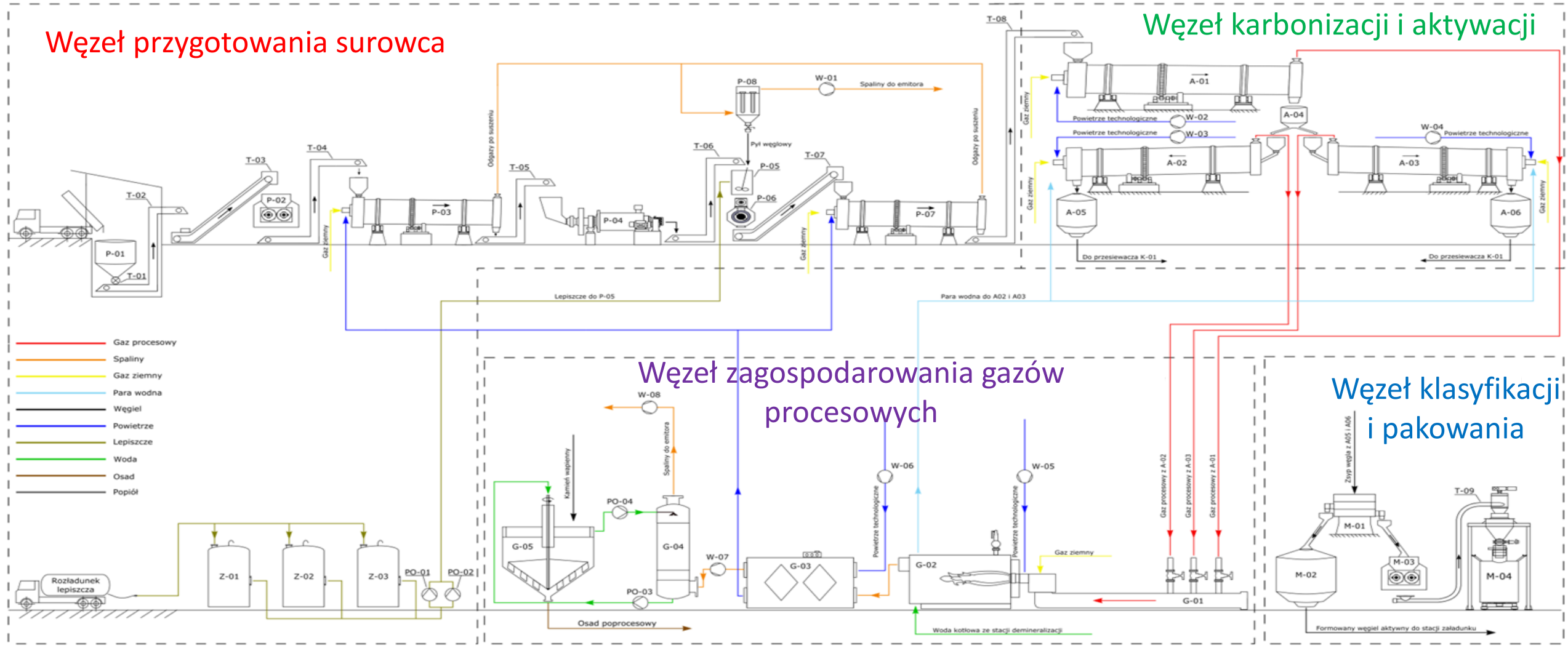
WIG20

Węzeł przygotowania surowca

Węzeł karbonizacji i aktywacji

Węzeł zagospodarowania gazów procesowych

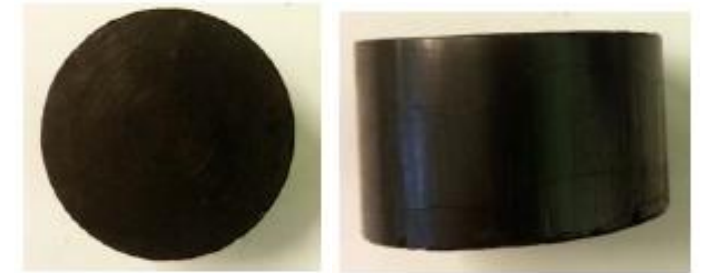
Węzeł klasyfikacji i pakowania

Formowane adsorbenty węglowe

Parametr	Wartość
Średnica ziarna [mm]	$1,5 \pm 0,2$
Zawartość wilgoci [%]	< 3
Zawartość popiołu A [%]	< 20
Wytrzymałość mechaniczna [%]	98 ± 1
Liczba jodowa [mg/g]	900 ± 30
Powierzchnia właściwa S_{BET} [m ² /g]	900 ± 30

Formowany adsorbent węglowy – otrzymany podczas badań laboratoryjnych w prasie hydraulicznej – źródło ICHPW

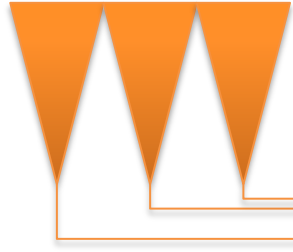
Zdolności produkcyjne formowanych adsorbentów węglowych 5 tys. Mg/rok

Zapotrzebowanie krajowe na adsorbenty węglowe do uzdatniania wody - około 9 tys. Mg

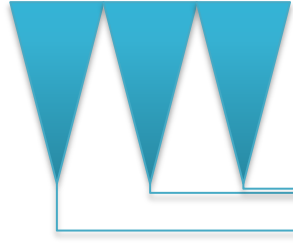
Pyliste adsorbenty koksowe

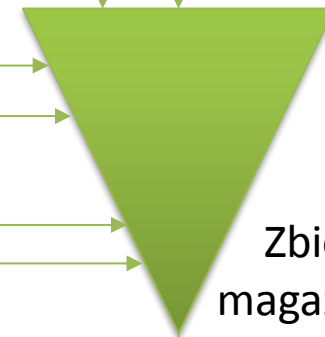
Elektrofiltr nr 3

Elektrofiltr nr 1

Elektrofiltr nr 2

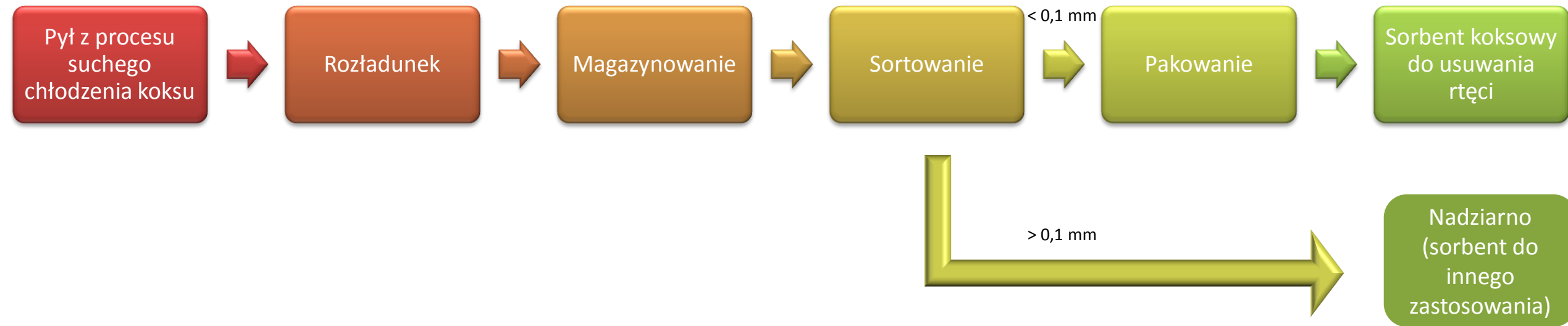

Zbiornik
magazynowy

Instalacja selektywnego
wydzielania pyłu koksowego

Pyliste adsorbenty koksowe

Technologia produkcji pylistych
adsorbentów koksowych

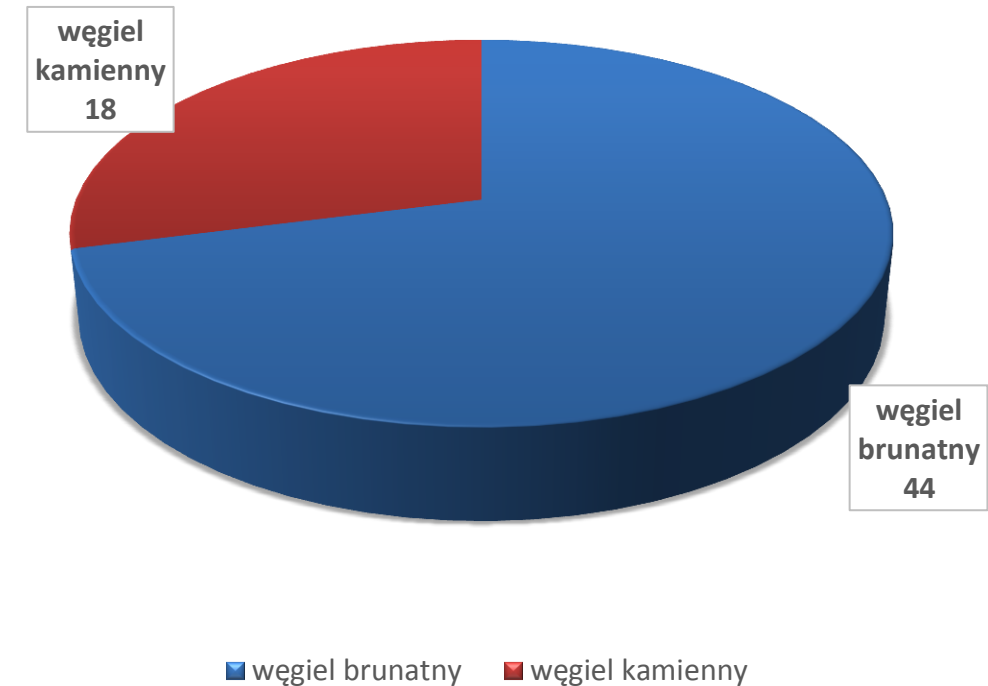

Pyliste adsorbenty koksowe

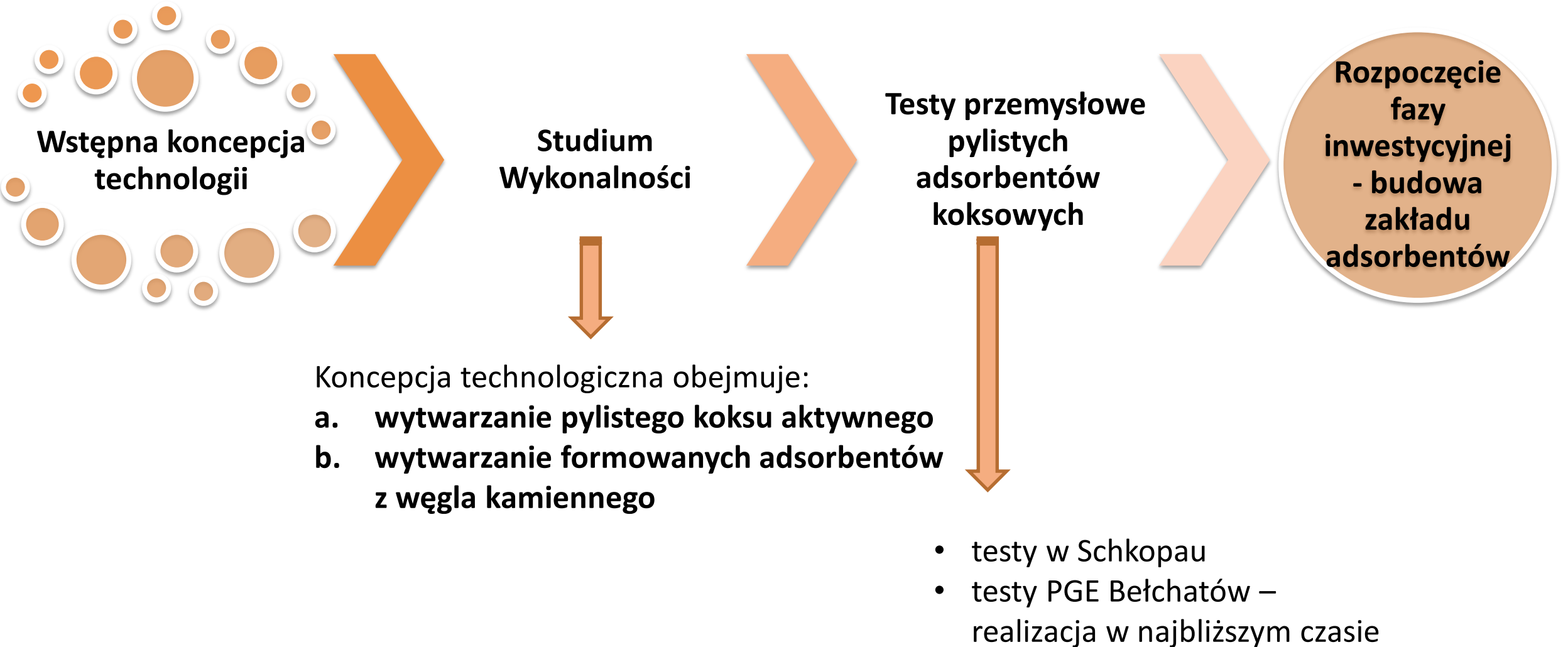
Parametr	Wartość
Udział frakcji poniżej 0,2 mm [%]	99
Udział frakcji poniżej 0,1 mm [%]	88
Zawartość wilgoci [%]	0,5
Zawartość popiołu A [%]	16,2
Zawartość części lotnych V [%]	0,5
Zawartość pierwiastka C [%]	82,7
Zawartość wodoru H [%]	0,23
Zawartość siarki całkowitej S _t [%]	0,80
Powierzchnia właściwa S _{BET} [m ² /g]	35,2
Powierzchnia mezoporów [m ² /g]	17,2
Zawartość rtęci [μg/kg]	16,3
Maksymalna zdolność adsorpcji rtęci z fazy gazowej [g/kg]	0,228

Szacowane zapotrzebowanie na sorbent do usuwania rtęci w Polsce [tys. Mg/rok]

Zdolności produkcyjne pylistego adsorbentu koksowego 25 tys. Mg/rok

Działania w kierunku realizacji projektu

Podsumowanie

1. Procesy adsorpcyjne, prowadzone z wykorzystaniem węgla aktywnych, są coraz powszechniej stosowane w różnych gałęziach przemysłu do usuwania śladowych zanieczyszczeń z fazy ciekłej i gazowej.
2. Wśród procesów technologicznych wykorzystujących adsorbenty węglowe znajdują się m.in. technologie doczyszczania ścieków przemysłowych o szczególnie wysokiej uciążliwości dla środowiska, technologie oczyszczania spalin (w tym usuwanie rtęci) oraz technologie uzdatniania wody dla celów konsumpcyjnych.
3. Rynek węgla aktywnych rozwija się w ostatnich latach dynamicznie na całym świecie i szacuje się, że w 2025 roku ma osiągnąć wartość ok. 2,7 mln Mg/rok.
4. Planowana przez JSW S.A. inwestycja wpisuje się w aktualne trendy światowe odnoszące się do racjonalizacji gospodarowania zasobami surowcowymi i systematycznego zaostrzania standardów emisyjnych.

